

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0211U005878

Державний реєстраційний номер: 0109U000065

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-12-2011

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Удосконалити професійну експертизу онкозахворювань органів дихання у працівників урановидобувної промисловості.

Початок етапу: 01.2009

Закінчення етапу: 12.2011

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Державна установа «Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва АМН України»

Код за ЄДРПОУ: 02012177

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління: Академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (057) 704-10-71; (057) 700-05-00

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія медичних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00061125

Місцезнаходження: вул. Герцена, 12, м. Київ, Київська обл., 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444893981

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6561040

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 828.7

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Удосконалити професійну експертизу онкозахворювань органів дихання у працівників урановидобувної промисловості.

Назва роботи англійською:

To improve professional expertise of the respiratory system malignancies in persons occupied in uranium mining.

Реферат українською:

Об'єкт дослідження – санітарно-гігієнічні характеристики та медичні справи 67 працівників урановидобувних підприємств з діагнозом професійний рак органів дихання, 8 хворих на професійний рак легень та гортані, які були обстежені у відділенні променевої патології ІМР. Мета роботи – підвищити якість експертизи радіаційно-індукованих раків у працівників урановидобувної промисловості шляхом удосконалення критеріїв встановлення професійного захворювання у цієї категорії осіб. Методи дослідження та апаратура – радіаційно-гігієнічні, клінічні, рентгенологічні, інструментальні (рентгенографія на апаратах TUR D 800-1, EDR-750в, фібробронхоскопія або фібробронхоскопія з трансbronхіальною біопсією за допомогою бронхоскопа БВО-3), лабораторні, цитогенетичні. Результати – за результатами реконструктивних оцінок накопичених ефективних і еквівалентних доз на легені у 62 гірників уранових шахт отримано дані, що при підземному стажі майже 20 років, середні значення накопичених ефективних доз становили близько 570 мЗв, а накопичені еквівалентні дози на легені – близько 2400 мЗв, що не перевищувало припустимих лімітів. Разом з тим у 18,2 % гірників дози на легені відповідали граничним значенням припустимих доз або перевищували їх, в окремих випадках, у 2 рази. Професійні раки легень у гірників уранових шахт характеризуються: розвитком раку легень на фоні хронічних обструктивних захворювань легень, швидкими темпами розвитку пухлин легень з ранніми регіонарними та віддаленими метастазами і запізними стадіями виявлення, особливостями гістологічної структури професійних раків легень, широким спектром супутньої патології. При цитогенетичному дослідженні встановлено, що у гірників, хворих на професійний рак легень та без онкопатології, виявлено підвищений рівень радіаційно-індукованих аберацій хромосомного типу. Створено електронну базу даних професійних раків органів дихання у гірників уранових шахт СхідГЗК. Новизна – одержано сукупні дані про дозові навантаження гірників різних професійних груп підприємств урановидобувної промисловості, виявлено клінічні, морфологічні, цитогенетичні особливості професійних раків органів дихання у шахтарів уранових шахт. Ефективність впровадження – підвищення якості експертизи радіаційно-індукованих раків у працівників урановидобувної промисловості. Галузь застосування – радіаційна гігієна, професійна патологія, експертні комісії.

Реферат англійською:

Object of research – sanitary-hygienic characteristics and medical records of 67 workers of uranium plants with the diagnosis of occupational cancer of respiratory organs, 8 patients with occupational lung and larynx cancer who were investigated at radiation pathology department of IMR. Purpose of the research – To improve the quality of expertise of radiation-induced cancers in patients of uranium plants by means of improvement of the criteria of occupational diseases in this group of patients. Methods of research and equipment – radiation-hygienic, clinical, x-ray, instrumental (radiography using TUR D 800-1, EDR-750 V, bronchoscopy, bronchoscopy with transbronchial biopsy using bronchoscope BBO-3), laboratory, cytogenetic. Results – By the results of reconstructive assessment of accumulated effective and equivalent doses to the lungs of 62 miners of uranium mines, the findings that with underground work service exceeding 20 years mean values of accumulated effective doses were about 570 mSv and accumulated equivalent dose to the lungs was about 2400 mSv, which did not exceed the permissible limits, were obtained. In 18.2 % of the patients the doses to the lungs corresponded to the threshold values of the

permissible dose or exceeded it twice in some cases. Occupational lung cancers in uranium mine workers are characterized by the cancer development against a background of chronic obstructive lung diseases , rapid rates of the tumor development with early regional and distant metastases and late diagnosis, specific histology structure as well as a wide spectrum of accompanying diseases. Cytogenetic investigation demonstrated increased level of radiation induced aberrations of chromosomal type the miners with professional lung cancer and without oncopathy. Electronic database of occupational cancers of respiratory organs was created for the miners of SkhidGZK. Novelty – The data about the dose load of miners of various occupational groups of uranium plants were obtained, clinical, morphological, cytogenetic peculiarities of occupational cancers of the respiratory organs were described in miners of uranium mines. Degree of introduction – Eight articles were published. Area of application – radiation hygiene, occupational pathology, expert commission.

Індекс УДК: 615.849, 616-001.29-615.831

Коди тематичних рубрик: 76.29.62

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Гайсенюк Л.О.

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Розробка інформаційно-аналітичної бази професійних раків органів дихання у гірників урановидобувних підприємств за матеріалами Центральної диспансерної комісії.

Назва НТП англійською: Development of information-analytical base of occupational cancers of respiratory organs in miners of uranium plants by the material of Central Dispensary commission.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: база даних

Галузь застосування:

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: База даних містить інформацію щодо професії робітника, стажу роботи в шкідливих умовах, санітарно-гігієнічні умови праці, шкідливі виробничі фактори радіаційного та нерадіаційного походження, дозові навантаження, клінічні характеристики онкологічного захворювання (стадія, гістологічна форма), супутні захворювання. База даних містить дані медичних справ та санітарно-гігієнічних характеристик умов праці 67 гірників уранових шахт, хворих на професійний рак органів дихання.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 2011

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: Медицина, експертиза професійних захворювань

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Розробка клінічних критеріїв експертизи професійних раків органів дихання у гірників уранових шахт.

Назва НТП англійською: Development of clinical criteria for expertise of occupational respiratory organ cancer in miners of uranium mines.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: поліпшення умов праці гірників уранових шахт

Галузь застосування:

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Розроблені клінічні критерії експертизи онкозахворювань органів дихання гірників уранових шахт включають: розвиток раку легень на фоні хронічного бронхіту; наявність дрібноклітинного типу пухлини; наявність переважної локалізації первинного вогнища в бронхах; швидкі темпи розвитку раку з ранніми метастазами; наявність широкого спектра супутньої патології; збільшений рівень радіаційно-індукованих аберацій хромосом.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 2011

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: Медицина, експертиза професійних захворювань

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Биологическая дозиметрия в системе экспертной оценки состояния здоровья лиц, подвергавшихся радиационному облучению / Н.А.Мазник, В.А. Винников, Т.С. Сыпко, А.Э. Ирха // Бокаріусовські читання: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Впровадження сучасних наукових досягнень у судову експертизу», (Харків, 10 – 11 вер. 2009 року). – Харків: ТОВ «Оберіг», 2009. – С. 207 – 208; Оперчук А.П. Оценка величины радиационных рисков персонала урановых шахт Украины / А.П. Оперчук // Вестн. гигиены и эпидемиологии. – 2009. – Т. 13, № 2. – С. 285 – 287; Statistical limitations associated with analysis of cytogenetic data for biological dosimetry / V.A. Vinnikov, E.A. Ainsbury, N.A. Maznyk et al. // EPRBioDose 2010 International Conference, October 2010. – Mandelieu-La-Napoule, France, 2010 – P. 188;4. Характеристика умов праці та дозових навантажень гірників уранових шахт СхідГЗК з діагнозом професійний рак органів дихання / Л.Л. Стадник, Л.О. Гайсенюк, Г.В. Кулініч та ін. // Вестн. гигиены и эпидемиологии. – 2010. – Т. 14, № 1. – С. 129 – 134; Дози опромінення та клінічні особливості професійних раків легень у гірників уранових шахт / Л.О. Гайсенюк, Г.В. Кулініч, Л.Л. Стадник та ін. // Укр. радіол. журн. –

2010. – Т. XVIII, вип. 4. – С. 426 – 431; Клініко-цитогенетичні аспекти професійних раків органів дихання у гірників уранових шахт СхідГЗК / Л.О. Гайсенюк, Г.В. Кулініч, Н.О. Мазник, А.С. Савченко, Т.С. Сипко, Н.Д. Пшенічна // Укр. радіол. журн. – 2011. – Т. XIX, вип. 2. – С. 146 – 149; Клінічні критерії експертизи професійних раків органів дихання гірників уранових шахт СхідГЗК / Л.О. Гайсенюк, Г.В. Кулініч, А.С. Савченко, Л.Г. Ланько, В.П. Лаврик, Т.В. Кульчаєва // Вестн. гиг. и эпидемиол. – 2011. – Т. 15, № 1. – С. 98 –103; Сипко Т.С. Аберації хроматидного типу як показник неспецифічного мутагенезу у онкологічних хворих // Укр. радіол. журн. – 2011. – Т. XIX, вип. 3 – С. 368.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Пилипенко Микола Іванович

Перелік осіб-виконавців

Ірха О.Є.

Аміразян С.А.

Гайсенюк Л.О.

Дубенко Є.Г.

Кулініч В.С.

Кулініч Г.В.

Мазник Н.О.

Радзишевська Є.Б.

Савченко А.С.

Стадник Л.Л.

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Телефон

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

